

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. III. Jurisdictionem accipit ab Ecclesia quivis Sacerdos (dummodo excommunicatus vitandus, aut suspensus non sit) in venialia & mortalia ante confessa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

CONCLUSIO III.

Jurisdictionem accipit ab Ecclesia quivis Sacerdos (dummodo excommunicatus vitandus, aut suspensus non sit) in venialia & mortalia ante confessam.

Pontificis, licet nullo jure scripto, consuetudine tamen sufficienter promulgata & acceptata. Ratio nostra est; quia non est recurrendum ad jus divinum absque necessitate; atqui hic nulla est necessitas; ergo &c.

Major probatur; quia Deus solet operari per causas secundas; quantum commodè potest, & nisi contrarium expresse declaret, sed commodè potest hanc jurisdictionem concedere simplicibus Sacerdotibus per Ecclesiam, & nusquam declaravit contrarium; ergo &c.

Minor quoad secundam partem (nam prima pars est evidens) probatur; quia si usquam declaravit contrarium, non nisi Ioan. 20. v. 22. & 23. illis verbis: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittentur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Sed ibi loquitur etiam de mortalibus nunquam confessis; ergo simplices Sacerdotes habent jure divino jurisdictionem absolvendi etiam peccata mortalia nunquam confessam, vel non habent jure divino jurisdictionem absolvendi peccata venialia & mortalia ante confessam: sed non habent jurisdictionem jure divino immediatè absolvendi mortalia nunquam confessam, ut supra diffusius probavimus; ergo nec jurisdictionem absolvendi peccata venialia & mortalia ante confessam.

Si ergo ab his absolvant; sicuti reverà absolvunt; & Absolutio sit actus jurisdictionis ordinariæ vel delegatæ; ut latius in præcedentibus ostendimus; sequitur, quòd jurisdictionem accipiant ab Ecclesia.

Vocetur Ordinaria, quia annexa officio Sacerdotali statuto consuetudinario; idque perpetuo; sicuti ab aliquibus jurisdictione Mendicantium in hoc foro vocatur Ordinaria, cum à jure illam habeant in perpetuum; vocetur delegata, quia non annexatur alicui officio curato, ut sic loquat, id est, cum cura animarum, seu externo regimine extra Sacramentum, questio est de nomine; quæ parùm curanda, ubi constat de re. Res autem hæc est, quòd sicut Ecclesia dat eis illam potestatem, ita quoque eandem possit auferre; quæ sublatà, non solum illicitè, sed etiam invalidè absolverent à venialibus; & mortalibus ante confessis.

Et ideo additur in Conclusi. Dummodo excommunicatus vitandus, aut suspensus non sit; quia videlicet per has censuras, juxta communem sententiam, tollitur omnis jurisdictione spiritualis, argum. cap. 4. 24. q. 1. Audrimus, quòd Henricus, Radvemas dictus Archiepiscopus, vsus sit te excommunicare. Perùm quia excommunicatus, te excommunicare non potuit, Apostolicè auctoritate te tuosq; absolvendo (id est, absolutes esse ostendendo, id est, non ligatos. Ita Glossa ibi verb. Absolvendo) Mandamus exinde nunquam curare. Ita Alex. II. Valeriano Episcopo Martyri.

40. Quo jure quilibet Sacerdos potest absolvere à venialibus.

Vasquez. Porro de mortalibus ante Confessis & absolutis, res (inquit n. 10.) obscura est, & quæ nec auctoritate, nec ratione plane determinari possit. Interim magis inclinatur in sententiam Ruardi, qui arbitratur, etiam Absolutionem horum peccatorum competere omnibus Sacerdotibus jure divino, idque, quia utraque ratio allegata pro Absolutione à venialibus; etiam militat pro Absolutione ab his mortalibus.

Et aliunde ratio in oppositum, putà; quia peccata mortalia ex genere suo sunt materia necessaria, adeoque postulant non tantum materiam subditam, sed etiam quòd ea assignentur à Superiore, nihil (inquit Vasquez supra) probat: nam tantum requiritur, quòd assignentur materia Sacerdotibus, circa quam operari possint Absolutionem à mortalibus; in quantum illa sunt necessaria materia Confessionis; sic enim subjienda sunt proprio Sacerdoti, quem Ecclesia assignaverit, sed cum jam semel absoluta, liberè possint in Confessione non explicari, eadem ratione videtur liberè competere ex Ordinatione sua cuicumque Sacerdoti ab illis impendere Absolutionem. Hæc ille. Et, meo judicio, magis consequenter.

Cæterum probabilis nobis videtur, quòd dicitur in Conclusionem, videlicet, utramque potestatem absolvendi, competere simplicibus Sacerdotibus ex voluntate Ecclesiæ seu

41. Videtur probabilis, quòd solo jure Ecclesiæ.

42. Oppositum non rectè probatur ex Ioan. 20.

43. An jurisdictione, quam habent simplices Sacerdotes sit ordinariæ.

43. Aufertur per excommunicationem & suspensionem.

43. Aufertur per excommunicationem & suspensionem.

Martyri. Et verò cur non potuit excommunicare, nisi defectu jurisdictionis?

Cap. 1. de Offic. Vicar. in 6.

Hinc Innoc. IV. cap. 1. de Offic. Vic. in 6. Ea tamen, quæ ipsi gerendo hujusmodi vices agunt, eo taliter excommunicato manente (si jurisdictionem tantum recipiunt ab eodem) non possunt obtinere vigorem. Cujus ratio est; quia per excommunicationem suspenditur seu tollitur principalis jurisdictionis in eo, qui excommunicatur; ergo non potest derivari ad eum, qui illius vices gerit.

Cap. 10. de Offic. Deleg. in 6.

Atque ob eandem causam Bonif. VIII. cap. 10. de Offic. Deleg. in 6. Si is (inquit) cui causa (licet proprio nomine non expressa) à sede fuerat Apostolica delegata, subdelegaverit non in totum vices suas alicui: à subdelegato hujusmodi, si delegatum ipsum excommunicari, aut de medio tolli contingat, impedimento tali durante ad sedem ipsam (ne Absolutionem vel Successorem expectando illius, præjudicari litigantibus, vel causa plus debito prorogari valeat) volumus appellari. Sanè excommunicatus cum sit suo modo ab Ecclesia separatus, indignus est, ut in illa jus dicat, aut alium actum similis jurisdictionis exerceat.

44. Per suspensionem intelligi suspensionem ab officio.

Consimilis autem est ratio de suspensio, intellige ab officio, per quod intelligitur omnis potestas spiritualis, ad aliquem spiritualem actum exercendum, sive sit Ordinis sive jurisdictionis, sive etiam administratio Ecclesiastica.

Porrò Absolutionem sacramentalem esse actum Ordinis, immo & jurisdictionis, nemo ambigit; ergo Sacerdos suspensus ab officio invalide absolvit, utpote privatus jurisdictione spirituali in actu, seu quoad usum.

de qua loquitur c. 10. de Sent. & re judicata in 6.

De hac suspensione sic ait Innoc. IV. in Conc. Lugdunensi (& refertur cap. 1. de Sentent. & re judicata in 6.) Si quis Iudex Ecclesiasticus, ordinarius aut etiam delegatus, fame suo prodigus & propriis persecutor honoris, contra conscientiam & contra iustitiam in gravamen partis alterius in iudicio quidquam fecerit per gratiam, vel per fides: ab executione officii per annum noverit se suspensionem, ad estimationem litis parti, quam leserit, nihilominus condemnandus.

Cum enim pœna debeat respondere culpæ, & hæc suspensio feratur contra Iudicem, qui contra conscientiam & contra iustitiam in gravamen alterius partis aliquid in iudicio fecerit, manifestum videtur, illam suspensionem primò & per se ferri de officio iudicandi, seu de jurisdictione exercenda. Nec obstat, quòd acta ejus, durante suspensione, non dicantur invalida: quia de eo nulla poterat esse dubitatio.

45. An sit distinctio inter suspensionem ab officio & à jurisdictione.

Interim Glossa in cap. Audivimus. supra allegatum verb. Quia excommunicatus, videtur distinguere inter suspensionem ab officio, & suspensionem à jurisdictione, ibi: Dico, referre, an sit suspensus ab officio vel jurisdictione; nam si ab

officio tantum, ea non poterit, quæ officii sui sunt exercere, puta, celebrare, & similia; sed ea poterit, quæ jurisdictionis sunt, ut dare prebendam & excommunicare.... E contra etiam si suspendetur à jurisdictione, & non ab officio: quia poterit ea, quæ essent officii, non autem, quæ sunt jurisdictionis, si autem ab utroque, tunc neutrum, extra de concess. prebende. Quæ. Hæc Glossa.

Sed, ut bene notat Suarez de Cens. Disp. 26. Sect. 1. n. 6. hujus opinionis nullum adfert fundamentum, nec textum, quo satis ostendat, hunc esse modum loquendi, aut sensum in jure usitatum. Unde existimat hic Auctor, suspensionem ab officio, absolute prolatam, privare omni usu Ordinis & jurisdictionis ac muneris Ecclesiastici, quantum persona est capax. Et de tali suspensione intelligitur nostra Conclusio, quæ sic intellecta, nullam habet difficultatem.

Rogas, quæ necessitas illius particulæ: Vitandus? Resp. necessitas oritur ex Concilio Basiliensi. sess. 20. in fine, ubi sic legitur. Ad vitanda scandala & multa pericula, subveniendum, quæ conscientis timoratis, statuit etiam, quòd nemo deinceps à Communione alicujus in Sacramentorum administratione vel receptione, aut aliis quibuscumque de vicinis, vel extra, pretextu cujuscumque sententia aut censura Ecclesiastica, seu suspensionis, aut prohibitionis ab homine, vel à jure generaliter promulgata, teneatur abstinere, vel aliquem vitare, aut interdictum Ecclesiasticum observare, nisi sententia, prohibitio, suspensio, vel censura hujusmodi fuerit in, vel contra personam, collegium, universitatem, Ecclesiam aut locum certum, aut certam, à Iudice publicata, vel denunciata specialiter & expresse; aut si aliquem ita nocivè excommunicatiõis sententiam consulerit incidisse, quòd nulla possit tergiversatione celari, aut aliquo modo juris suffragio excusari. Vel, ut legitur ab Antonino, juxta Conc. Constantiense, quæ lectio hodie recepta videtur ab Ecclesia: salvo, si quem, pro sacrilegâ manuum injectione in Clericum, sententiam letam à Canone, ad cõnotorie consulerit incidisse, quòd factum non possit aliquâ tergiversatione celari, neque aliquo suffragio excusari.

46. Quare in Conc. ad datur ly Ph. teudis.

Propter hanc itaque Constitutionem seu Extravagantem, ut communiter appellatur, oportuit addere in Conclus. ly Vitandus; quoniam non vitandus validè absolvit, quando ad hoc fuerit requisitus. Sin autem, juxta Extravagantem mox allegatam, vitari debeat, estò peccata venialia non sint materia necessaria, uti etiam mortalia ante confessâ & absoluta, equidem invalidè absolvit, defectu jurisdictionis; prout etiam invalidè absolveret, defectu doloris seu Contritionis in penitente. Quamquam enim multis aliis modis peccata venialia expiari possint, nihilominus ut expientur Absolutione sacramentali, necessariò requirantur Contritio, Confessio & Satisfactio; & aliunde quia Absolu-

47. Sacerdos excommunicatus vitandus invalidè absolvit venialibus, etiam non vitandus.

Abolutio venialium non minus est actus judicialis, quam Abolutio mortalium, insuper requiritur in absolvente jurisdictione.

Quid si enim Christus reliquisset Confessionem mortalium liberam, sicuti reliquit Confessionem venialium, putas, quia propterea sine jurisdictione fuisset valida Abolutio mortalium, aut idcirco Ecclesia non posset reservare Abolutionem peccatorum mortalium? Id putare, non est sapientis.

Ergo consimiliter, tamen si Confessio venialium libera sit, equidem ad validam Abolutionem requiritur jurisdictione, & Ecclesia posset, si vellet, reservare peccata venialia, id est, facere per subtractionem jurisdictionis, ut poenitens per hoc Sacramentum non possit recipere eorum remissionem. Quia tamen haec reservatio ferè esset inutilis, ut patet, hinc Ecclesia non solet in speciali reservare peccata venialia; ut infra latius dicetur.

Dico; in speciali, quia secundum Conclusionem nostram in generali reservat, si ita velimus loqui, quando excommunicat Sacerdotem, aut suspendit ipsum à jurisdictione, id est, facit per subtractionem jurisdictionis, ut Abolutio non valeat, quidquid supra dicat Vasquez n. 8. ibi: Quamvis aliquis prohiberi merito possit lege aliqua aut præcepto, ne etiam circa venialia administret Sacramentum, sicut de facto prohibitus est excommunicatus; quia interdicitur ei omnis Sacramenti administratio, tamen si de facto absolvat à venialibus; Abolutio est rata. Hæc ille. Cum tamen in Tractatu de Excom, dub. 4. n. 3. generaliter doceat; nullam esse Abolutionem, quam aliquis, etiam bonâ fide, accipit ab excommunicato vitando: quia, inquit, est impedimentum ex parte Confessoris, quod bonâ fide poenitentis suppleri nequit.

Et verò, quod aliud hic impedimentum, nisi defectus jurisdictionis? Fateor, non sic potest Superior reservare peccatum veniale, ut peccator maneat obligatus ipsi confiteri: sed quid tum? De hoc non quaeritur; & quaestio est de nomine, an hoc requiratur ad reservationem alicujus peccati; an verò sufficiat, quod sit obligatio confitendi peccatum reservatum, ex hypothese, quod poenitens velit per Abolutionem Sacramentalem accipere ejus remissionem.

Hoc de re certum est: Sacerdos tamen non possit cogere ad Confessionem venialium, potest tamen cogere ad satisfactionem, etiam, secundum Aliquos, sub mortali, si ipsa secundum se gravis sit. Potest

ligare poenitentem, negando indisposito Sacramentalem Abolutionem. Cur ergo non possit Ecclesia auferre jurisdictionem, quam habent simplices Sacerdotes, absolventi à peccatis venialibus & mortalibus ante confessis, estò non possit cogere ad eorum Confessionem? Non video ullam rationem, nisi aliunde ostendatur, hanc jurisdictionem ipsis competere immediatè ex jure divino. Quod cum non ostendant Adversarii, persisto in Conclusionem. Et pro fine

Quæro; an Abolutio peccati mortalis ante confessi sit conditionata, ita quod foret invalida, casu quo peccatum illud mortale non fuisset ante confessum & absolutum?

Card. Lugo disput. 18. n. 48. existimat Abolutionem, fore invalidam, tamen non sit conditionata. Quod sic explicat: Potest, inquit, Pontifex Sacerdoti simplici dicere: Ego volo tibi dare facultatem absolventi à peccato mortali Petrum: sed nolo tibi eam dare nunc; sed cras, postquam ego cum primâ vice absolvero. Nam sicut ipse Pontifex, postquam primâ vice absolvit Petrum, potest iterum & sæpius absolvere eum ab eodem peccato, si sæpius illud cõfiteatur; sic potest communicare alteri similem facultatem ei, quam ipse habet. Potest autem communicare hanc facultatem quando voluerit; & potest velle communicare, quando jam poenitens absolutus sit primâ vice, & non prius; in hac enim voluntate communicandi facultatem tali tempore, & non prius, non videtur esse ulla contradictio. Hæc ille.

Profus non videtur esse ulla contradictio. Sed quæro; quando Pontifex iterum & sæpius absolvit Petrum ab eodem peccato, si primâ vice non fuerit absolutus, defectu verbi grati Contritionis; an secundâ vice non absolvatur directè, ex hypothesi, quod jam omnia requisita adsint?

Absolvitur, inquis, directè, & quid mirum, cum primâ vice potuerit ipsum absolvere directè? At verò in nostro casu, cum simplex Sacerdos non possit primâ vice absolvere directè; non mireris si dixero, nec secundâ vice directè absolvere, si primâ vice non fuerit directè absolutus; nam sub illa dumtaxat conditione potest secundâ vice absolvere, si primâ vice fuerit absolutus.

Quomodo ergo non est conditionata? Nonne si Sacerdos expressis verbis diceret: Si prius es absolutus, ego te absolvo; Abolutio foret conditionata; sicut Baptismus est conditionatus, qui hæc formâ confertur: Si non es baptizatus, ego te baptizo &c. & Abolutio est conditionata sub hac forma expressa: Si es dispositus, ego te absolvo?

men cogere ad satisfactionem.

50. An Abolutio peccati mortalis ante confessi sit conditionata.

Lugo.

51. Non repugnat Pontifex dare potestatem absolventi peccatum mortale prius confessum & non aliter.

48. Ad validam Abolutionem venialium requiritur jurisdictione.

49. Poenitens ab excommunicato vitando non potest abolvere à venialibus.

49.

Sacerdos tamen non potest cogere ad Confessionem venialium potest ta.

52.
Tali casu
non fore
Absolutio-
nem condi-
tionatam,
docet Lugo
exemplo
voti.

Respondet Lugo suprà; illam conditionem non tenere se ex parte Absolutionis proferendæ, sed ex parte ipsius concessio- nis. Ad quod declarandum n. 49. affert exemplum in actu votendi: pone, inquit, aliquem, qui à Pontifice prohibitus esset, facere ullum votum; immo fuisset redditus inhabilis ab eodem Pontifice ad votendum validè: posset hic petere ab eodem facultatem votendi Castitatem v. g. quam jam iterum voverat olim ante prohibitionem: & Pontifex posset concedere eam facultatem, si verè jam eam iterum vovisset; quo posito conditio non se teneret ex parte voti; sed ex parte concessio- nis: non enim concedit facultatem solum ad votum conditionale, sed ad votum absolutum Castitatis: sed tamen non concedit licentiam absolutè, sed sub conditione, si jam iterum Castitatem vovit: quâ conditione stante, sit nunc votum novum absolutum, ac per consequens ejus sensus est: *Volo me obligare denuò, etiamsi obligatus non essem*; alioquin non esset votum absolutum simpliciter: sed tamen licentia Pontificis ad hoc votum absolutum, & cum illo sensu absoluto faciendum, non fuit absoluta, sed conditionalis, si jam iterum Castitatem voverat: nec in hac concessione est aliqua contradictio. Hucusque Lugo.

53.
Contra
quem arguit
Auctor.

Quin immo, videtur esse maxima contradictio; nam est licentia conditionalis ad votum absolutum, repugnans ipsi conditioni. Nam Pontifex dicit: *Do licentiam ut voveas Castitatem, si jam eam iterum vovisti*: vovens autem dicit: *Voveo*, seu, *volo me obligare denuò, tamen si iam eam iterum non vovissem*, quæ voluntas directè excludit conditionem, cum solum habeat licentiam se obligandi seu votendi Castitatem, si jam eam iterum vovisset; quomodo ergo potest velle se obligare efficaciter, tamen si jam non esset obligatus, cum sciat se hoc non posse facere? Sicuti si Pontifex daret alicui licentiam votendi quiddam sub illa conditione: *si es legitime natus*, ipse autem diceret: *Volo me obligare, tamen si non essem legitime natus*, quis non videt, talem directè operari contra suam licentiam, adedque non posse efficaciter id velle?

Ergo similiter in casu nostro, Pontifex dat licentiam simplicibus Sacerdotibus absolvendi peccata mortalia, antea absoluta; concessio, inquit Lugo, est conditionalis, Absolutio tamen, ad quam datur licentia, non debet esse conditionalis, sed absoluta, cujus sensus sit, remittere illa peccata, etiamsi prius remissa non fuissent: nam ad hanc Absolutionem absolutam dari potuit licentia sub conditione; in quo nulla apparet contradictio. Hæc ille.

Respondet; apparet manifestissima contradictio in eo, quòd licentia absolvendi, etiamsi peccata prius remissa non fuissent, concedatur sub hac conditione: *si peccata prius remissa fuerint*; cum ista licentia expressè excludat illam conditionem, ut patet.

Et sanè, quomodo potest quis velle absol- vere efficaciter peccata, etiamsi prius remissa non fuerint, cum sciat se non habere potestatem, nisi absolvendi peccata, quæ prius remissa fuerint? Hæc de questione nominis sufficiant: appelletur Absolutio conditionalis, appelletur absoluta, parum refert ad praxim, dummodò reverà non remittat peccata, prius non remissa per Absolutionem, quantumvis penitens & absolvens bonâ fide putarent, ea esse remissa.

Quòd autem non remittat, videtur probari à simili; quia Absolutio simplicis Sacerdotis non remittit directè peccata mortalia, quantumcumque penitens & Sacerdos bonâ fide putarent esse venialia. Pro- ut etiam Sacerdos approbatus non remittit peccata reservata, estò ipse & penitens putarent non esse reservata, nisi habeat potestatem absolvendi à reservatis.

Et hæc quidem de potestate simplicis Sacerdotis extra articulum mortis. Quam autem habeat in articulo mortis, edissero Conclusionem sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO IV.

Quilibet Sacerdos, etiam hæreticus, suspensus, excommunicatus aut degradatus vitandus, in articulo seu periculo mortis, jure dumtaxat Ecclesiastico, potest absolvere ab omnibus peccatis & censuris, Sacramento obstantibus, & casibus reservatis à jure vel homine, præsertim in absentia Ordinarii; quid ni etiam in præsentia?

Nonnulli Auctores distinguunt hic inter periculum & articulum mortis, dicentes, articulum mortis significare non quodcumque periculum, sed dumtaxat periculum proximum, quando videlicet mors est moraliter certa & inevitabilis; periculum autem, quando est probabile dubium, eò quòd contingat sæpè in talibus circumstantiis

54.
Ostendit
contradictio
in eo, quòd
deur licen-
tia absol-
vendi, eti-
amsi pecca-
ta prius re-
missa non
fuissent, sub
conditione,
si prius re-
missa fue-
rint.

55.
Tali casu
Absolutio
non remittit
peccata,
quæ antea
non fuerant
remissa.

56.
An hic pe-
riculum &
articulum
mortis de-
beant di-
stingui.